

ESSENCE i ett livsperspektiv

- **Christopher Gillberg, MD, PhD**
- **Gillberg Neuropsychiatry Centre (Gillbergcentrum)** vid Sahlgremska Akademin, Göteborgs Universitet, DSBUS, och Kochis Universitet och Prefektur– se www.gnc.gu.se
- University of Glasgow och University of Edinburgh, och Yorkhill Hospital (Skottland)
- Institute of Child Health, University College London, och Young Epilepsy (England)
- UniFOB, Bergen (Norge)
- Diferenças, Lisboa (Portugal)
- Genetic Biobank, Torshavn (Färöarna Danmark)
- Institut Pasteur, Paris (Frankrike)

Göteborg, juni 2014

ESSENCE (utvecklingspsykiatriska syndrom)

- **ESSENCE - Early Symptomatic Syndromes Eliciting Neurodevelopmental Clinical Examinations**
- Predicerar *misslyckande i skolan*, anpassningsproblem, mobbning och social exklusion, *drogbruk*, psykiatrisk sjuklighet, *empatiproblem*, och antisocial livsstil och *kriminalitet* senare i livet
  - ADHD med eller utan ODD/CD (Oppositional Defiant Disorder/Conduct Disorder) 5-7%
  - SLI (Specific Language Impairment ofta förbud till dyslexi) 5%
  - DCD (Developmental Coordination Disorder) 5%
  - IDD (Intellectual Disability/Intellectual Developmental Disorder) 2%
  - **ASD (Autism Spectrum Disorder/Autism) 1.2%**
  - TD/TS/OCD (Tic disorders/Tourettes syndrom/OCD) 1%
  - RAD (Reactive Attachment Disorder/Disinhibited Social Engagement Disorder) 0.5-1.5%
  - (BPS (Behavioural Phenotype Syndromes, inklusive FAS och VAS) 1%)
  - (EP/NEUROMUSKULÄRA SJUKDOMAR (Epilepssyndrom och andra neurologiska sjukdomar (HC, CP, Duchenne, dystrofia myotonica): Landau-Kleffner, CSWS, FS+, FS? 0.6%)
  - (PANS (Pediatric Acute-onset Neuropsychiatric Syndrome)? 0.1%)

Vilka är symptomen på ESSENCE?

- **Symptom på avvikande utveckling som varar många månader eller har akut debut och som leder till oro och specialistkonsultation**

- Utveckling mera generellt
- Motorik
- Perception/Sensorik
- Kommunikation/Språk
- Aktivitet/Impulsivitet
- Uppmärksamhet/Koncentration
- Social interaktion/Reciprocitet
- Beteende
- Humörsvängningar
- Sömn
- Mat
- “Konstigheter”

- Gillberg 2010, Gillberg 2013

Hur vanligt är ESSENCE?

- **Minst 10% av alla skolbarn och betydligt mera än hälften av dessa har stora problem också i vuxen ålder**
- **Överlappning och komorbiditet är regel**
- **Flertalet hade symptom före 5 års ålder**
- **Flickor missas och igenkänns sällan överhuvudtaget**
- **Hälften av all vuxenpsykiatri**

Gillberg 1983, Nylander et al 2009, Gillberg 2010, Kopp et al 2010, Gillberg 2013

Från spädbarn till vuxen ålder

- **Uppenbarligen ett folkhälsoproblem om vart tionde barn eller mera har ESSENCE**
- **För flera av undergrupperna (särskilt ADHD) finns utmärkt och effektiv behandling**
- **Hur kan vi då stå bredvid och låta utslagningen fortsätta?**